

Thema 5

Les 4: Rijbanen en bodems

Doelen

Aan het einde van de les kun je...

- de standaardmaten van een rijbaan opnoemen
- aandachtspunten van binnen- en buitenbanen benoemen
- het belang van een goede rijbaanbodem beschrijven
- de eigenschappen van een goede rijbaanbodem beschrijven
- diverse typen rijbaanbodems opnoemen
- uitleggen hoe een rijbaanbodem onderhouden moet worden

Oriëntatie

Lees het artikel over rijbaanbodems.

Binnenbaan

- Afmetingen: 20 x 40 m of 20 x 60 m
- Hoogte gemeten op de hoefslag: min. 3.80 m
Beter = 4.50 m
- Constructie (Spantconstructie)
- Omwanding (Bv. gemetselde spouwmuur)
- Dak (Bv. Golfplaten, open nok)

Binnenbaan

- Deuren:
- Schuifdeur (min. 4 m breed en 4 – 4.50 m hoog)
- Deur naar de stal (min. 3 m breed en 3 - 3.50 m hoog)
- Verlichting:
- Lichtdoorlatende platen
- TL- buizen
- Hoefslagbeschot:
- Hoek van 15° (afstand van +/- 30 cm)
- Hoogte \approx 1.50 – 1.60 m

Binnenbaan

- Sproei-installatie:
 - - Regen- of vernevelinstallaties
- Manegebodem
- Bijruimten:
 - Hindernisberging
 - Toiletten
 - Kantine
 - Bergruimte

Buitenbaan

Afmetingen:

- 20 x 40m beter is 20 x 60m
- Sproei- installatie

Afrastering:

- 1.70 – 2.00 m hoog
- Ingang aan de korte zijde:
- 4 m breed

Lichtmasten:

- 10 – 12 m hoog in het midden van elke lange zijde

Bakbodems

Door het Nederlandse klimaat is het van belang om een goede bodem te hebben.

- Rijbaan is vaak slecht of helemaal niet te berijden

Wat zijn de eigenschappen van een goede bodem?

Bakbodems

Eigenschappen goede bodem:

- Niet te nat
- Enigszins veerkrachtig

Natte bodems →
bevriezen & onbruikbaar

Slechte, te harde of te zachte bodem → kan leiden tot diverse been- of peesblessures

Toplaag speelt een belangrijke rol.

Bakbodems

Beste bodem:

- Onafhankelijk van het weer (maximaal te benutten)
- Minimum aan onderhoud vergt

Toplaag dient de volgende eigenschappen te hebben:

- Goed waterdoorlatend
- Juiste veerkracht
- Slijtvast
- Rotvast

Het paard en de ruiter moeten beide ten alle tijde kunnen vertrouwen op de bodem

Eisen rijbaanbodems

Goede bodem:

- Stabiel
- Vlak
- Bezit een goede schokabsorptie & veerkracht
- Onderhoudsvriendelijk → eenvoudig te egaliseren/ niet vaak beregend te hoeven worden

Levensduur verlengen:

- Regelmatig slepen
- Verwijderen van mest

Levensduur tussen de 8 en de 20 jaar. Afhankelijk van:

- De mate van gebruik
- Onderhoud
- Kwaliteit van de bodem

Eisen rijbaanbodems

Olympische organisatie NOC*NSF heeft normen opgesteld:

- Geen scherpe overgangen in het oppervlak
- Maximale oneffenheid die is toegestaan is 30 mm
- Schokabsorberend vermogen ligt tussen de 20% en 60%, waarbij 40- 60% gekwalificeerd wordt als goed
- Rijbaanoppervlak mag niet glanzen

Keuze bodem

Afhankelijk van een aantal factoren van het paardenbedrijf, zal een type bodem worden gekozen:

- Belasting (hoeveel uur en hoeveel paarden lopen er per dag op de bodem?)
- Locatie en dus de aanwezige grondsoort
- Functie/ doel van de bodem
- Financieel aspect
- Onderhoud
- Milieu
- Eisen vanuit de gemeente

Opbouw bodem

Bodem kan bestaan uit:

- Enkel zand of mix van zand met een ander product

Er zijn speciaal ontwikkelde (kunststof) vezels voor paardensportbodems

- Toplaag kan ook vermengd worden met natuurvezels

Opbouw bodem

Bodem is opgebouwd uit de volgende lagen:

- Drainage
- Onderlaag (dikwijls puin of afhankelijk van type grond lavastenen)
- Toplaag

Opbouw bodem

De onderlaag → water goed doorlaten naar de drainage en biedt stabiliteit aan de gehele bodem

Om de onderlaag te scheiden van de toplaag, wordt er een mat aangebracht → deze is waterdoorlatend en geeft extra veerkracht aan de toplaag

Hierop komt te toplaag → kan op verschillende manieren samengesteld zijn

In een binnen rijbaan wordt meestal een minder dikke onderlaag aangebracht

Bakbodems

Welke verschillende bodems kennen jullie?

Type bodems

- Zand
- Zand kunststof
- Flugsand
- Houtchips
- Eb en vloed
- Agterberg

Type bodems

Eb- en vloedbodem:

- Waterafvoer en toevoer worden automatisch geregeld → beregenen niet nodig
- Stabiliteit wordt bepaald door de waterstand in de onder de bodem aangebrachte put → deze is regelbaar

[Filmpje aanleg eb- en vloedbak](#)

Type bodems

Agterberg bodem:

- Binnen als buiten te gebruiken
- Eenvoudig te egaliseren
- Regelmatig beregenen
- Toplaag +/- 10 cm, daaronder ligt een laagje lavasteen → werkt als spons en zorgt voor stabiliteit

<http://www.youtube.com/watch?v=K0DS6rdUcwg>

Onderhoud

- **VOCHT**
- Mest verwijderen
- Egalisatie → vlak houden
- Doormenging → los houden

<http://www.youtube.com/watch?v=ziby1VurAOo>

Evaluatie

Kun je nu...

- de standaardmaten van een rijbaan opnoemen?
- aandachtspunten van binnen- en buitenbanen benoemen?
- het belang van een goede rijbaanbodem beschrijven?
- de eigenschappen van een goede rijbaanbodem beschrijven?
- diverse typen rijbaanbodems opnoemen?
- uitleggen hoe een rijbaanbodem onderhouden moet worden?

